

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

19 De tertia conditione ad praescriptionem necessaria, videlicet qui possint
vsucapere, seu praescribere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

De tertia conditione ad Prescriptionem necessaria, videlicet, Qui possint vsucapere, siue prescribere.

CAP. XIX.

PRIMO queritur, An omnes homines prescribere queant: Paulus in l. Sequitur, de vsucapionibus: [vsucapere, inquit, potest scilicet paterfamilias, & filius familias, & maxime miles acquisitum in castris vsucapier.] Sensus est: Possit vsucapere eos, qui possidere queunt, videlicet ciuilibiter, non autem naturaliter dumtaxat: dominium enim eius possessione non acquiritur: & ideo dixit Paulus vsucapere posse patrem familias, videlicet quia sui iuris est, & suo nomine possidere potest. Dixit etiam vsucapere filium familias, & maxime militem, quia filius familias bona aduentitia, quod attinet ad proprietatem, potest suo nomine possidere, quamuis vsufructus in eis patri acquiratur. Si vero filius familias fuerit miles, bona castrensia, vel quasi castrensia potest suo nomine possidere, cum quatenus in proprietate, tum etiam quatenus in vsufructu consistunt: ideo potest ea vsucapere, siue prescribere.

Secundò queritur, An pupillus vsucapere possit? Respondet idem Paulus loco citato: [Pupillus si tutore auctore ceperit possidere, vsucapit. Si non tutore auctore possideat, & animum possidendi habeat, dicemus, posse eum vsucapere.] Sensus est, omnem pupillum, etiam infantem, si auctoritate tutoris ceperit alienum bona fide possidere, posse id vsucapere: At verò si rationis compos sit, potest vsucapere etiam sine auctoritate tutoris, quia ut dicit Martianus in l. Pupil. ff. de Acquir. rer. dom. [Pupillus quantum ad acquiritum, non indiget tutoris auctoritate.]

Tertio queritur, An furiosus vsucapere, vel prescribere queat? Respondet, idem Iuriconsultus: [Furiosus quod ante furorē possidere cepit, vsucapier. Sed & persona ita demum vsucapere potest, si ex ea causa possideat, ex qua vsucapio sequitur.] Sententia Iuriconsulti est: Si furiosus, dum suae mentis compos est, ceperit bona fide rem alienam possidere, vsucapier in furore, quia per furorē non definit possidere, ac proinde in furore possessio continuatur, non interruptitur. Dum verò actu, rationis est impositus, potest vsucapere, si videlicet tutoris, vel curatoris auctoritate ceperit possidere.

Quarto queritur, An seruus vsucapere possit? Respondet, eum eodem Iuriconsulto, seruum pro herede non posse possidere. Vult dicere Paulus, seruum non posse vsucapere, quia non sibi, sed domino acquirit, & ideo non suo, sed domini nomine potest aliquid possidere, & ita non sibi, sed domino vsucapier. At verò pro herede, hoc est, iure hereditario nunquam potest vsucapere. Et ratio est, quia heres institutus, vel iussu domini, vel absque eo adit hereditatem. Si primum, non ipse possidet, nec vsucapit, sed dominus per eum. Si secundum, tunc nihil facit, vnde nec sibi, nec domino acquirit hereditatem. Et hoc est, quod Iuriconsulti dicunt, hereditatem nullo temporis momento penes seruum esse, quia videlicet, vel statim acquiritur domino, vel nunquam.

Quinto queritur, Qui sint generatim, qui prescribere possunt, aut non possunt. Respondet, quotquot suo nomine possidere queunt, posse prescribere; non autem eos, qui alieno nomine possident, cap. si diligenti, de Prescrip. Vnde nullo vnquam tempore, qui rem precario possidet, vel habet, vsucapere potest. cap. Quia cognouimus, 10. qu. 3. Et cap. Clerici, 6. qu. 3. Nec Colonus eodem cap. Clerici: nec vsufructuarius nec creditor, quod attinet ad pignus. l. nec creditores. Code pignorat. act. ex quo fit, vt nec qui in emphyteusim, nec qui in feudum rem accepit, nec conductor, nec qui rem apud se depositam, vel commodatam habent, possint aliquo tempore rem ipsam acceptam prescribere, quia non suo, sed alieno nomine possident.

De quarta conditione Prescriptionis, scilicet quae res praescribi possint, vel non possint.

CAP. XX.

PRIMO queritur, An non solum res corporales, sed etiam incorporales, cuiusmodi sunt seruitutes, actiones, & iura praescribi queant? Respondet, generatim posse praescribi omnia huiusmodi. Ita colligitur ex cap. Ad aures de Prescrip. Et l. Sicut in rem, de Prescrip. triginta, vel quadraginta annorum, nisi aliquid horum prohibeatur expressè. Obijcies: Incorporalia possidere non possunt, ergo nec vsucapi, aut praescribi. l. Seruitutes praediorum, ff. de Seruit. Respondet cum Glossa l. Seruitutes praediorum, modo citata. Incorporalia non possideri, at quasi possideri. Institut. de vsufructu. §. Constituitur. Et l. vlt. ff. de itinere actus, vtiua. l. Regulariter. ff. de Pet. hered. Et l. 2. ff. Communia praedior.

Dubia quaestio est, An omnes seruitutes praediorum praescribi possint. glossator in l. Seruit. praedicta, in verbo, Certum, respondet: Si seruitus habet causam perpetuam, aut quasi perpetuam, praescribi potest: perpetuam causam habet seruitus tollendi altius aedificium, vel immittendi tignum in patetem vicini. l. 1. ff. de Seruit. urbano praedior. quasi perpetuam habet stillicidium auertendi in telum, vel aream vicini. Hae virtutes praescribi queunt. l. 2. c. de Seruit. Si seruitus non habet causam perpetuam, aut quasi perpetuam, non potest vsucapi, vt dicitur in l. Seruitutes superius allegata. Tales seruitutes sunt iter, via, actus, & aquis haustus, appulsus pecoris ad aquam, & non praescribuntur nisi lapsu temporis, cuius initij memoria apud homines non sit. l. vlt. ff. de Aqua pluui. arce. Et l. Hoc iura. §. Ductus. ff. de Aqua quous. Et est iura.

Eadem Glossa subiungit: Quamuis seruitutes prioris generis praescribi non possint; si quis tamen dicat, talem seruitutem sibi deberi, aut sibi esse constitutam ex causa, siue titulo, nec id possit probare testibus, aut instrumento: sed coniectura tantum, quia sit vsus seruitute praedij vicini domino sciente, & non contradicente per decem, aut viginti annos: tunc seruitus probabiliter iudicatur constituta ex causa, quae praescribisse videtur. l. ad finem, ff. de Aqua plu. arce.

Secundò queritur, vtrum praescribi queant res, vel loca religiosa, & sacra, aut sancta, aut iura ecclesiastica, siue spiritualia. Respondet, res, vel loca sacra, religiosa, vel sancta praescribi non posse. Institut. de vsucap. §. 1. quia tales res exemptae sunt à commercio hominum. Si verò res sacra fuerit rursus profana, veluti si capiat ab hostibus, possit vsucapi, l. Cum loca. ff. de Religio. Et sumptibus. Iura autem spiritualia, & ecclesiastica à laicis praescribi non possunt, quia ea possidere, vel quasi possidere nequeunt. e. Causam, de Prescrip. Vnde etiam si mille anni transierint, laici talia iura, veluti decimarum, primitiarum, oblationum, prescribere non valent. Ioan. Andreas cap. 2. de Praeb. in 6. quia talia iura in laicos cadere nequeunt, ac proinde non possunt vnquam laici prescribere ius cognoscendi, & iudicandi causas ecclesiarum, vel clericorum.

Tertio queritur, An ius Patronatus, quò videlicet quis nominat, & offert clericum promouendum ad aliquam ecclesiam, possit à laico praescribi? De hac quaestione Covarruias in Regul. Possessor mala fidei p. 2. §. 21. numer. 1. Et segg. Respondet, in ecclesia libera minime, quia est ius ecclesiasticum, & quasi spirituale. Ita Archidiaconus, Ioan. Andreas, Panormitanus, Cardinalis Alexandr. Felinus, Decius apud Covarruiam loco citato; vbi etiam dicit hanc communem esse sententiam. Dices, In laicum etiam ius patronatus cadit, ergo potest praescribi à laicis. Respondet, non esse dubitandum, quin laicus possit habere ius patronatus in ecclesia, quam ipse fundauerit, & edificauerit, vel dotaauerit, quia tale ius ecclesiasticum tribuit, vt patet ex titulo de iure patronatus, & potest etiam privilegio Ro-